

Szegheő József 1949 – 2015

*Váratlanul és gyorsan távozott közülünk Totya testvérünk,
most már Odafentről nézi jószándékú törekvéseinket.*

„Az Istennek szentelt ember (nő vagy férfi) az igazi otthonról akar tanúskodni. Ahol majd közösen vesszük körül az Úr lakomását: örvendezve a hazatalálásnak és együttlétnek. Amikor a külső adottságok és körülmények ellenére rászántam magam a szerzeteséletre – mint a Bolond Kútásó – égbe vezető utat találtam és akartam mutatni az embereknek.”

Szegheő József

Szegheő József Nyíregyházán született 1949. május 4-én, majd a család Budapestre költözött. A Szegheő család Debrecenből származott, de szüleinek a kommunista diktatúra miatt el kellett hagyniuk a várost. Édesapja (szintén József) eredetileg tanárnak készült, de végül a politikai körülmények miatt fényképész lett, felesége, Szipál Margit hatására, aki híres debreceni fényképészcsaládból származott. Bár Budapesten, az Apáczai utcában laktak, ő maga a gimnáziumot mégis bennlakóként, a kecskeméti piaristáknál végezte, ahol 1967-ben érettségizett.

Érettségi után jelentkezett a piarista rendbe, ahol 1967. augusztus 21-én megkezdte a noviciátust, de november 28-án behívták katonának. Sorszolgálatosként eltöltött két év után újból el kellett végeznie a noviciátust, majd 1970-től a Kalazantinum növendéke lett. 1971 és 1976 között matematika-fizika szakos tanári diplomát szerzett. 1975. szeptember 21-én tett örökfogadalmat, majd 1976. május 1-jén pappá szentelték. Ezután tizenhét éven át a kecskeméti Piarista Gimnázium tanára és diákotthoni nevelőtanára volt. „Nem nagyon jártam sem pasztorálni, sem barátkozni.” – emlékezett később – „Ebből kifolyólag aztán nagyon »benne voltam« az iskolában, tehát mindig volt osztályom, s mivel ott laktam a kollégium közepében, jobbról-balról diákok vetek körül. Igazából nem könnyű, de nagyon szép időszak volt.”

Emellett szüleinek debreceni származása révén szoros kapcsolatba került Bulányi Györggyel és az általa vezetett bázisközösségekkel, a hatvanas évek második felétől kibontakozó Bokormozgalommal is.

1993-ban Jelenits István tartományfőnök Szegedre küldte, ahol a két évvel korábban alapított, de még csak ideiglenes körülmények között működő Dugonics András Piarista Gimnázium éppen saját útját kereste. Tizennyolc éven át, 1993 és 2011 között tanított Szegeden, 1999 és 2011 között pedig a szerzetesi közösség elöljárója (házfőnöke) volt. A Bokormozgalomban szerzett tapasztalatainak nagy szerepe volt abban, hogy a civil tanároknak és a szerzeteseknek sikerült olyan közösséget létrehozniuk, amely sikeresen tudta működtetni az új szegedi iskolát.

Apró füzeteket nyomtattatott ki – irodalmi és teológiai munkák mellett –, a piarista rend életével, történetével, lelki örökségével foglalkozó műveket, amelyeket a diákok és a tanárok

kezébe jó szívvel adott. Neki volt köszönhető a szegedi gimnázium honlapjának (szepi.hu) tartalmas irodalmi és piarista vonatkozású része is. Megszállottan gyűjtötte a különböző műfajú filmeket és zenéket, változó formátumokban (VHS-kazetta, CD, DVD, MP3 stb.). Ezek később a szegedi piarista könyvtár gyűjteményébe kerültek.

2011-től betegsége miatt az új budapesti piarista rendházba költözött, itt töltötte élete utolsó négy évét. Továbbra is szenvedélyesen folytatta a könyvek, cikkek és filmek gyűjtését, és tevékenyen részt vett a Bokor közösség életében; vasárnap esténként ő mondott misét a piarista kápolnában számukra. Betegsége azonban egyre jobban elhatalmasodott rajta. 2015. szeptember 11-én váratlanul rosszul lett, kórházba szállították, ahol állapota rohamosan romlott. Szeptember 16-án délelőtt, békében elhunyt.

Magyar Kurír, 2015. szeptember 16.

Búcsúztató a gyászmisén

*Belőlem valaki útra vált
Útra a jobbik részem
Kiment belőlem, itt hagyott
Csak úgy észrevétlen
Félre se néztem, annyi volt
Csak annyi volt, egy szót se szólt
Hirtelen elment, itt hagyott
Valaki útra vált, a jobbik részem
(Cseh Tamás)*

Édes Istenem, és kedves Totya – vagy ahogyan itt szokás: Tisztelt Tanár Úr! Kedves Testvérek! Készültem, higgyétek el, napok óta készülök, tudtam, hogy a hálaadás a feladatom ezen a szentmisén. Olvastam régi leveleket, verseket, néztem képeket, sírtam és bosszankodtam, ellágyultam és keseregtem, vigasztalódtam – és perlekedtem, Veled, Uram! Természetesen, tudom, hogy elviseled. Mi úgy éreztük, hogy szükségünk van még Totyára. Sírtam, és vigasztalt, hogy tudod, milyen ez, mert te is sírtál Lázár sírjánál. Sirattam magamat, magunkat, hogy itt maradtunk. Totya nélkül, nyáj a pásztor nélkül.

De hisz abban hiszünk, hogy nincs vége, csak egy ajtó van közöttünk. És a kapcsolat fenntartható. Kerestem, keresem, Totya, az üzeneteidet, amik áthallatszanak ezen az ajtón. Te küldted, nem is olyan régen, Varga Gyöngyi írását:

*A Magasságos meghívottja vagy. „Fölfelé” élő ember.
Valahol helyed van a világban.
Kitárt, üres kezedet nyújtod a magasba.
Ember vagy. Ilyen vagy. Gyönyörű.
EMBERSÉG: EMBER S ÉG.
Szétbomlik a szó. Üzen. Mert ember vagy.
Ember lehetsz, aki kapcsolatban van az éggel.
Az ég lehajol hozzád, és fölemel.*

Hát így történt, másként nem is lehetett, az Isten felemelt. Köszönöm, Uram, hogy így tettél, köszönöm, hogy helyet készítettél, köszönöm, hogy vársz, és most már Totya is vár minket.

Totya két fontos dolgot tanított nekünk az Utolsó vacsoráról: *az ajtó nyitva állt, és Jézus senkit nem vizsgáztatott*, aki be akart menni.

Hitünk szerint a mennyország ajtaja is nyitva áll, és a vizsgát magunk tesszük, az ítéletet magunk felett mondjuk ki, csak már a Szeretet szemüvegén keresztül ítélve magunkról.

Most megint többet látunk már belőled, Uram, és Totyából is, mert fel kell emelnünk a fejünket, ki kell nyitnunk a szemünket, mert nem áll itt, hogy amit mi nem, azt ő megtegye.

Totya túlcorduló mértékkel adott, ha megkértük valamire, és melléje tette még mindazt, amit a dologgal kapcsolatban tudott. Általában többet tudott, mint mi, de szerény munkás-ként a háttérbe állt, legyen másnak sikere.

Egy volt közülünk, méghozzá ebben a mindent egybemosni akaró világban egy olyan férfi, aki, ha munkáskezet kerestünk, szabadkozott, hogy nem tudja, erejéből mennyire futja, de megszólítottnak érezte magát, és be akart állni a cipekedők sorába. Megértette, miről van szó, amikor karácsonykor rászorulóknak vásároltunk háztartási gépeket, meghívót szerkesztett, olyan meghívót, amely biztató történetével ajándék is egyben, olyat, amely tartalmazza a Bokor által felismert hármasszöveget, de úgy, hogy felkínálja: *Legyél te is ajándék!* Háromszor is nekifutottunk, és ő mindig, alázatosan hajlandó volt újrakezdeni, az én álmaim szerint.

Totya bármit vállalt, amiben felcsillanni látta az Isten Országának építésének lehetőségét. De azt is, amiben csak hitte, hogy ez benne van, mert bízott barátaiban, akik valami nagyot szándékoztak tenni. Istenem, Te a szándék szerint, és nem sikerek szerint látsz, és sosem ítélsz el bennünket. Totya sokszor nézett bennünket ezen a szemüvegen át. A fiataljaink által rendezett, csupa kisgyerek szereplésével készülő karácsonyi előadáshoz felajánlotta itt a piarista terepet, és izgalommal várta, mi fog kikerekedni belőle. Amit nagyon akarunk, és Totya is bízik benne, annak sikerülnie kell! (Sikerült is!) Hálát adok ezért a hegyeket mozgató bizalomért.

Vállalta, hogy ő lesz a ferencvárosi máltai csoport lelkipolitikusa. Talán azért, mert érezhette, hogy segítségével létrejöhet egy újabb olyan sejt, amely a tevékeny szeretetet szaporítaná. Vállalta, mert miért ne nőhetne általa a búza is ott, ahol vannak konkolypalánták is vetésben.

Gyurka bácsi évfordulós miséje előtt levélben megkerestem azzal, hogy beleszöhetőnek tartja-e az emléknapi gyerekfoglalkoztatásán készülő „Noé bárkáját” a prédikációba. Egy sorban válaszolt: *„Jónak látom elsütni.”* Nem kellett a szószaporítás, hisz jól csak a szívével lát az ember. Totya felismerte a gyerekek fontosságát, felszállt Noé bárkájára, és hitt a szívárványban. Mi is hiszünk a Föld és Ég összeköttetésében, és ez most már azt is jelenti nekünk, hogy a Tanár úr prizmatartó keze is benne van a képben, ha értő szemmel nézünk felfelé.

A bérnyújtás felkészítője nem, vagy csak alig bírtuk őt követni, pedig mindannyiunknak volt már papírja valamiről, az Isten teremtette csodálatos világ egy piciny szeletéről. Ő jobban készült, mint mi, és az egységes, egy igaz Isten világát próbálta átadni. Próbálta elsimítani a hit és a tudomány, a hit és a vallás, a felekezetek közötti félreértéseket. És próbálta átadni, hogy ez a tanítványok, a Krisztust követő tanítványok valódi feladata. Egyben látni és egyben szeretni, válogatás, finnyáskodás nélkül.

Kamaszfiainkat rávette a templomi ministrálásra. Nem semmi! Nézzünk magunkba: Mi mennyire kapkodunk a misén a felolvasás lehetőségéért? Kell egy kis rásegítés, hogy mi is beálljunk ebbe a közös asztaláldozatba, ne csak várjuk a mások szolgálatát. Köszönjük a miséken tapasztalt, állhatatos és folyamatos lehetőség felkínálást. Egyszer megkérdezték Totyát, nem zavarja-e, hogy a ministránsok néha nevetgélnek? Visszakérdezett: Jobb lenne, ha sírnának?

Egy szem tízéves, mondhatni hátulgombolós fiúnkra is úgy szánta idejét, mint egy esküvős fiatal párra, mint a csoportos bérálási oktatásra. Két-három családnak is tartott misét úgy, mintha 2-300 család kérné. Mert tudta, hogyha ketten vagyunk is, elegen vagyunk, és ha százan lennénk is, kevesen lennénk Isten nélkül.

Sokan vagyunk itt sokfelől, régiek, újak, fiatalok és korábban születettek. Totya tanított, lelki-vezetett, közösségeket vezetett, misézett, lelkigyakorlatot tartott, Bokor TV-t szerkesztett és helyettesített, és nem nézte, hogy hányszor ő, hányszor valaki más. Ha csak ebben tudnánk hozzá hasonlóak lenni....

*Ha én híd lehetnék, biztos megfeszülnék,
Mesterem másaként kötni igyekeznék:
Ő az eget és a földet, én a Bokrot és a Rendet –
Kell az embereknek egy áthidaló szerzet.*

Problémásnak érezte rendje és a többi rend gazdagságát, kereste az egyéni egyszerűség lehetőségét és a közösből továbbadható lehetőségét, és bennünket is sokszor figyelmeztetett: Döntsünk, hol akarunk focizni, melyik csapatban. És ha az egyház csapatát választjuk, akkor a szabályokat is tartanunk kell, a csapatkapitányt is figyelünk kell. Ott akart focizni az egyházi ligában, a piaristák és a Bokor csapatában is. Válogatott volt, aki egyik csapatát sem hagyta cserben. A Bokrot sem, akkor sem, amikor az nem volt a Liga tagja. És mindent beleadott a közös játékba. Az életét tette rá. Nem azt a pár, szenvedéssel teli utolsó órát. Azt is nagy kunaszt békével felajánlani, de az élet odaadása a barátokért – az évtizedek hosszú sora, az évtizedek minden perce, amit nem tartok meg magamnak, hanem a többiek szolgálatába állítom.

Igyekezett vidám lenni, hogy másokat is vidámítson. Az élet nehézségeinek elviseléséhez, a felülemelkedéshez, a pozitív életszemlélethez humorra van szükség. Hála érte, hogy ennek nem volt hiányában.

„Minden probléma csak egy lehetőség a továbblépésre. Bármilyen problémából van kiút, ha nem adod fel, ha nem állsz meg! Rázd meg magad, és lépj egyet feljebb!” – írtad egy leveledben, kedves Totya, és tudjuk, a betegséget is ilyen lehetőségnek tekintetted.

Totyának feladata volt, amit teljesíteni akart. Tudta, hogy Isten erőt ad ahhoz, ami szükséges. És tudta, hogy neki melléje kell tennie a magáét. *„Ha tudásod van, fáklyát használsz, hogy mutasd az utat. Amikor megvilágosodtál, te magad leszel a fáklya.”*

Hála neked, Istenünk, hogy egyszerre éltünk, hogy egy helyen éltünk, hogy ebben a pár budapesti évben mi Totya két végén égetett fáklyája mellett eszmélhettünk. Azt tanultuk, az ima beszélgetés. Tehát van társ, van válaszadó. És van válasz. A válasz most Totya húsvétkor írt, az új élet kezdetét jelző levele, idézem:

„Utolsó pillanatban jelzem: én is feltámadtam – Gödön... Köszönöm a kapott biztatásokat, és várom a folytatást (Mennybemenetel?). - Totya”

A mennybemenetel óvatos zárójelben. Mi már tudjuk, hogy így van, hisszük, hogy így van. És igyekszünk folytatni, és várjuk a biztatást. Ámen.

Pálinkás Orsi
„Érted Vagyok”, 2015. december